

A vadászat, mint veszélyes üzem --- 2010. április

A vadászok tevékenységét több törvény, illetve jogszabály szabályozza, melyek előírásainak betartása, illetve betartatása mind a vadászok, mind azok kísérőinek, valamint a vadászatvezetőknek kötelességük és jól felfogott érdekük. Ezen szabályoknak a betartásával és betartatásával előzhetőek meg az úgynevezett vadászbalesetek, melyek során saját magunknak és vadásztársainknak okozhatunk akár végzetes balesetet. A bevezetőben azért fogalmazunk többes szám első személyben, mivel mi - a cikk írói - is gyakorló vadászok vagyunk.

A vadászati tevékenységre – konkrétan a lőfegyverrel kapcsolatos tevékenységre gondolva – vonatkozó szabályok szándékos, vagy gondatlan megszegése több bűncselekményt valósíthat meg, például foglalkozás körében elkövetett gondatlan, vagy szándékos veszélyeztetés, a testi sértés különböző esetei, gondatlan, vagy szándékos emberölés.

A bírói ítélezési gyakorlat a foglalkozási szabályok négy nagy csoportját különbözteti meg:

- a) a munkavédelmi és balesetelhárító szabályok,
- b) az építkezéssel kapcsolatos műszaki, statikai szabályok, technológiai leírások,
- c) az orvosi tevékenységgel kapcsolatos szabályok,
- d) a lőfegyver használatára és kezelésére vonatkozó szabályok.**

Ezen ítélezési gyakorlat alapján merülhet fel foglalkozás körében elkövetett bűncselekmény a vadászati tevékenységgel kapcsolatban, ugyanis a bírói gyakorlat egységes abban, hogy aki olyan tevékenységet végez, amelyre biztonsági előírások vonatkoznak, köteles azt betartani, és alanya – elkövetője - lehet e bűncselekménynek függetlenül attól, hogy az adott tevékenységhez szükséges szakképesítéssel, végzettséggel rendelkezik-e avagy sem.

Természetesen a felsorolt bűncselekmények miatt nemcsak azok elkövetői, hanem azok is elmaraszthatóak, akik az elkövetésben szándékosan segítséget nyújtanak – bűnsegéd -, vagy olyan magatartást tanúsítanak, amelyik objektíve alkalmas az eljárás sikerének a megghiúsítására, a tényállás felderítésének a megakadályozására – bűnpártolás -.

A vadászatok során baleset a legtöbb esetben társas nagy- és apróvad vadászat – hajtás – alkalmával, illetve a vadászlőfegyver szabálytalan kezelése során következik be. Ezek elkerülése érdekében fel kell hívni a figyelmet arra, hogy

- a vadászat rendjét minden körülmény között be kell tartani
- lövést leadni csak a lőállásban feltüntetett tilos lőirány figyelembe vételével lehet
- repülő apróvadra csak 45° felett lehet löni, illetve tilos a „léniázás”
- a vadászlőfegyver használata előtt ellenőrizni kell, hogy nincs-e megtöltve, a csőbe nem került-e idegen anyag; külső kakasos vadászlőfegyver kakasa nincs-e felhúzva
- a töltött vadászlőfegyver a vadászat során biztosítva a vállon vagy kézben tartva, a csőtorkolattal felfelé hordható
- a vadászlőfegyvert megtölteni, illetőleg csőre tölteni csak akkor szabad, amikor a vadászat megkezdődött
- a vadászlőfegyvert csak a lövés előtt szabad tüzkész, illetve golyós lőfegyver elsütő billentyűjét gyorsított állapotba helyezni
- ha a lövés elmarad, a vadászlőfegyvert haladéktalanul ismét biztosítani, a golyós lőfegyver gyorsítóját feszteleníteni is kell

- a vadászlőfegyvert terepakadályokon történő áthaladások megkezdése előtt, magasles létra használata előtt, a fegyver meghibásodásakor, a vadászat során tartott szünetekben, valamint a vadászat befejezésekor előbb ki kell üríteni, és a kiürített fegyvert a többi vadász számára is láthatóvá tenni.

A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló, többször módosított 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet szabályozza, hogy a lőfegyverrel okozott vadászati baleset során kinek, milyen teendője van. Természetesen elsődlegesen a balesetet szenvedőt elsősegélybe kell részesíteni, illetve részére – amennyiben szükséges - orvosi segítséget kell hívni.

Ezt követően

- a balesetet haladéktalanul be kell jelenteni az illetékes rendőr- és vadászati hatóságnak (A jelentésnek tartalmaznia kell a baleset előidézésében vagy körülményeinek tisztázásában jelen levők személyi azonosító adatait, valamint az esemény helyét, időpontját, a sérülés jellegét és a megtett, illetőleg tervezett intézkedéseket.)
- ha a lőfegyverrel okozott vadászati baleset társas, vagy legalább kettő egymással kapcsolatot tartó vadász egyéni vadászatán történt, a vadászatvezető, illetőleg a balesetet észlelő vadász köteles a vadászatot azonnal leállítani
- azokat a vadászokat, akiknek a baleset előidézésében vagy körülményeinek tisztázásában szerepe lehet, vissza kell állítani arra a helyre, ahol a sérülés bekövetkezésekor tartózkodtak, illetőleg helyben maradásra kell felszólítani
- tisztázni kell a baleset alkalmával a vad mozgásának irányát, elejtése helyét, a vadászok lövés idején elfoglalt helyzetét, illetve haladásuk irányát, a löirányokat, a lövés körülményeit, valamint azt, hogy ki adott le lövést
- a vadászatvezető a baleset körülményeit írásban rögzíti, és vázrajzon szemlélteti, melyben jelölnie kell a vadászoknak a sérülés bekövetkezésekor elfoglalt helyét és egyéb - a későbbi vizsgálathoz szükséges - adatot.
- azoktól a vadászoktól, akik a sérülés alkalmával a közelben tartózkodtak és a baleset helye irányába adtak le lövést, a kiürített vadászlőfegyvert és a lőszert a vadászatvezetőnek át kell vennie. A vadászlőfegyvereket és a hozzájuk tartozó lőszerket a tulajdonosa nevének megjelölésével biztonságos körülmények között kell tárolni.
- a baleset helyszínét biztosítani kell, majd a rendőrhatalóság megérkezése után a helyszínen bekövetkezett esetleges változásról, valamint az eredeti helyzetről a balesetet előidéző, illetőleg a helyszín biztosítását ellátó személy köteles tájékoztatást adni

Végezetül hangsúlyozni szeretnénk azt az alapszabályt, hogy lövést leadni csak arra a vadra szabad, melyet látunk és elbíráltuk, hogy faja, neme, kora alapján, az adott szezonban lőhető.

Tar László és Leskó András